

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din četrtletna 13 Din. Cene inseratov po dogovoru

PONEDELJSKI

SCLOVENECE

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Obnova poljsko-romunskega prijateljstva

Od Finske do Črnega morja

Kaj vse pričakuje Varšava od obiska Antonescu

Varšava, 22. nov. TG. Ves varšavski veliki dnevni tisk posveča izredno pozornost obisku romunskega zunanjega ministra Antonescu, ki je prihodnje dni najavljen v Varšavi. Po dolgem času prihaja v poljsko prestolico zopet odgovoren romunski državnik. Med Poljsko in Romunijo obstoji tesna politična zveza. Poleg zvezne pogodbe ima tudi še vojaško zvezo naperjeno proti Rusiji. Navzile temu pa so se odnosi med obema državama zadnja leta vsled čudne Titulescove politike ohladili, tako da se je govorilo že o polnem prelomu. Tem več važnosti polagajo sedaj na prihod romunskega zunanjega ministra, ki je predstavniki nove romunske zunanje politične črte. Posebno podčrtavajo v Varšavi dejstvo, da je Antonescu postavil Romunijo v protisovjetsko fronto, da mu preprečiti, da ne bi sovjetska Rusija skozi Romunijo in njene zavezniške prodira na Balkan. Tako piše med drugim »Express Porannyc«, da je sedaj srednja Evropa rešena sovjetske nevarnosti in da je dobila Evropa novo mejo na vzhodu. Mislilo se je že, da bo sovjetska Rusija pomaknila svoje azijske meje v Evropo. To je sedaj hvala Bogu in preokretu v romunski zunanji politiki preprečeno. »Gazeta Polska« pristavlja, da pričakuje od obiska romunskega zunanjega ministra, da se bo ustanočila strnjena meja od Finske pa do Črnega morja, meja, ki bo predstavljala nekako ločilno trdnjavo obzidje med evropsko in sovjetsko kulturo. List imenuje to črto »evropsko demarkacijsko črto«, ki da je sprito dogodkov v Španiji, postala nujna za ohranitev reda v Evropi in za ohranitev evropske kulture.

Iz navedenega pisanja velikih listov vladnega tabora sklepajo, da bodo pomenki med poljskimi in romunskimi državniki zelo važni in da bo sklenjena vsaj neke vrste moralna zveza, ki ne bo imela namena postavljati kakšnih ideoloških tabojev, marveč bo jasen znak, poslan v Moskvo, da naj sovjetska vlada nikar ne pretirava svojega vmešavanja v evropske razmere, ker si zna nakopati proti sebi fronto, ki ji ne bo kos.

Na drugi strani pa povdarjajo v informiranih krogih, da bo Romunija od Poljske zahtevala tudi jasne stališča v vprašanju revizionizma. Romunija je pripravljena podpirati Poljsko v njeni ruski politiki, toda istočasno želi Romunija, da bo smela tudi računati na poljsko pomoč, kadar jo bo potrebovala v borbi za nedotakljivost svojih meja. Pričujejo, da bo poljska vlada izjavila, da revizionistično propagando ne smatra za aktualno, niti koristno za ohranitev miru. Več pa poljska vlada ne bo storila, ker jo vežejo politične simpatije z Madžarsko.

Neurath na Dunaj Nemčija odklanja Habsburžane

Berlin, 22. nov. TG. Iz zunanjega ministrstva javljajo, da je bil ob priliki bivanja avstrijskega državnega tajnika za zunanjo politiko v Berlinu med njim in zunanjim ministrom podpisan tudi pismeni protokol, ki nima značaja pogodbe, marveč je samo neke vrste spominski zapisnik vseh razgovorov med obema državnikoma in v katerem so zabeležene obojestranske obljube na gospodarskem, kulturnem in političnem polju. Pri tej priliki je dr. Schmidt tudi prosil nemškega zunanjega ministra, naj počasti pri prvi priložnosti avstrijsko vlado s svojim obiskom. Baron von Neurath je izrazil svoje veselje nad povabilom ter obljubil, da bo prišel na Dunaj prve dni januarja meseca prihodnjega leta.

Akrovano uradno poročilo nič ne pove o doseženih sklepih, izhaja vendar iz izjav avstrijskega

časopisja, ki je v tem pogledu mnogo bolj svobodno, kakor nemško, da uspehi niso neznatni. Tako so se nemški državniki z ozirom na neugodne politične posledice v srednji in južnovzhodni Evropi popolnoma odrekli temu, da bi kakorkoli podpirali narodnosocialistične težnje v Avstriji. Ždi se, da je poslanik von Papeu v tem oziru največ dosegel. Dogodilo se je torej isto, kot po bitki pri Sadowi v prejšnjem stoletju, ko je zmagovalna Prusija takoj po bitki ponudila premagani Avstriji prijateljstvo, ki se je navzile vsem obstoječim nesoglasjem vzdržalo 50 let in rodilo velike uspehe. Narodni socializem hoče čez vsa notranja nasprotja vreti most pozabljenja in takoj preiti k realni politiki, ki ji evetejo v Avstriji in naprej dol po Srednji Evropi, novi uspehi. Hitler je nadalje storil velike usluge Avstriji, ko je obljubil, da bo

Nemčija z vsemi močmi podpirala nemški turizem v Avstriji. Nemčija je končno obljubila, da bo odkupila precejšnje količine avstrijskega lesa, kar bo odpomagalo obstoječi gospodarski krizi.

Iz verodostojnih virov poročajo, da bo Nemčija že budočo zimo pokazala, kako resno ji je na tem, da pošlje čim več nemških športnikov in turistov k raznim športnim prireditvam v Avstriji.

Nemški zunanji minister je pri svojih razgovorih opozoril dr. Schmidta, naj ne pozabi sporeti avstrijski vladi, da bi bila vsaka sprememba državne oblike v Avstriji Nemčiji zelo neprijetna. Pri tem je mislil na obnovo habsburškega prestola. Dr. Schmidt na to ni nič odgovoril. Nemško-avstrijsko prijateljstvo stoji za enkrat še na steklenih nogah. Za enkrat je samo Nemčija tista, ki daje in je Avstrija ona, ki sprejema.

Nemško-poljske težave

Poljska hoče denar - Nemčija ponuja topove

Berlin, 22. nov. TG. Kakor znano je nemška vlada zahtevala od Poljske, da ji nudi posebne ugodnostne pogoje za nadaljevanje prevoza oseb in blaga iz Nemčije v vzhodno Prusijo skozi poljsko Pomorje (koridor), v nasprotnem primeru pa je zagrozila, da bo prevoz skozi poljsko ozemlje sploh ustavila in svoje blago ter osebni promet v vzhodno Prusijo usmerila čez baltske luke po morju v pristanišča Vzhodne Prusije.

Na podlagi te ultimativne zahteve, ki je v Varšavi vzbudila razumljivo presenečenje, so se v Berlinu takoj začela pogajanja med zastopniki Poljske in Nemčije, da se ta spor uredi. Kakor izgleda po verodostojnih vesteh, so pogajanja nalezla na takšne težave, da jih je bilo treba prekiniti. Poljska delegacija se je sinoči odpeljala nazaj v Varšavo, kar dokazuje, da se pogajanja ne bodo tako kmalu zopet začela. Poljska delegacija bo predložila nemške zahteve svoji vladi in čakala novih navodil. Nemška vlada je nanureč zahtevala, da morajo Poljaki namesto denarja za prevoz nemškega blaga in oseb skozi poljsko ozemlje sprejeti blago. Nemčija da ne more plačevati z denarjem, marveč je pripravljena da plača

z industrijskimi izdelki. Če to Poljski ni prav, naj pove, kakor bo Nemčija svoj tranzitni promet skozi Pomorje enostavno ustavila. Ker pa Poljska vlada nemškega blaga ne potrebuje, saj njena industrija sama izvaža v tujino, marveč potrebuje le zlatega denarja in zlatih deviz, da bi njim mogla plačevati svoje lastne obveznosti v inozemstvu, ni bilo mogoče pogajanj nadaljevati in je treba čakati, da se najde kakšen kompromisni izhod. Poljska je tem bolj pripravljena vztrajati pri svojem stališču, ker se nemških groženj, da bodo usmerili svoj promet čez baltske luke, ne boji in jih ne jemlje resno. Težave za izvedbo takšnega načrta bi bile tako ogromne, da bi se nemški vladi ne izplačale. Poljska tudi dobro ve, da ima Nemčija ravno v sedanjem mednarodnopolitičnem položaju velik interes na tem, da ne izgubi poljskega prijateljstva in ker je nemški vladi dobro znano, da je Poljska pripravljena odpovedati Nemčiji prijateljstvo, če bi ji delala kakršnekoli težave v Pomorju (koridorju). Iz tega bi sledilo, da se bo morala Nemčija pač ukloniti in Poljakom plačevati usluge ne v blagu, marveč v denarju.

Po kaj regent Horthy v Rim

Iz Rima pošlje na Dunaj

Budimpešta, 22. novembra. AA. Madžarski Korbiro objavlja tale komentar svojega diplomatskega urednika o obisku regenta Horthyja v Rimu: Obisk madžarskega regenta Rimu in Nj. Vel. kralju Italije in cesarju Abesinije je predvsem dejanje uljudnosti. Hkratu z regentom in njegovim spremstvom pojdetja v Rim ministrski predsednik Daranyi in zunanji minister Kanya. Daranyi se bo predstavil kot šef nove madžarske vlade, zunanji minister Kanya pa bo vrnil obisk grofu Ciano.

Fantastične kombinacije, ki jih delajo v zvezi s preteklimi in bodočimi sestanki so brez osnove. Gotovo je, da se Madžarska ne bo dala odvrniti od svoje dosedanje in neomane zunanje politike z nobenim podtikanjem. To politiko je mogoče pojasniti kratko takole:

V nasprotju s stremiljenji po kakšni nadoblasti si Madžarska želi konstruktivnega miru na osnovi vzajemnih interesov. Glede madžarske zahteve po ravnopravnosti je dunajski konferenca ugotovila, da podpira v tem vprašanju Madžarsko Italija in Avstrija. Madžarska se ne more pogajati z nobeno državo, ki ji ne priznava enakopravnosti.

Rimski obisk pomeni svečano potrdilo in izpolnitev aktivne mirovne politike, ki se je začela z rimskimi protokoli in poglobila na dunajski kon-

ferenci. S tem obiskom naj se interesi držav rimskih protokolov združijo v znamenju pravice in miru zaradi okrepitev splošnega miru v Evropi.

Madžarski regent admiral Horthy bo na povratku iz Rima prišel na Dunaj 29. novembra dopoldne. Tu ostane do 30. novembra zvečer, nakar se vrne v Budimpešto. Na Dunaju bo imel g. Horthy veliko sestankov.

Tudi Črna gora v taboru JRZ

Pri obč. volitvah v zetski ban. je dobila JRZ 77% občin

Cetinje, 22. nov. m. Danes so se v zetski banovini vršile volitve in to v 269 občinah. Za volitve je bilo postavljenih 636 list, od tega jih je JRZ postavila 462, Združena opozicija 97, meščanskih list je bilo 10, JNS 12, neopredeljenih 32, bivša HSS 21, Hodjera 1, SDK 1.

Za časa volitev je bil v vsej banovini red in mir, razen dveh incidentov, ki pa nista vplivala na volivne izide. Udeležba je bila na današnjih

občinskih volitvah velika, ker so zanje vse politične skupine razvile izredno živahno agitacijo. Po dosedanjih nepopolnih izidih izgleda, da bo JRZ dobila 207 občin, to je 77% in vse opozicijske skupine z neopredeljenimi 62 občin, to je 23%. V 12 okrajih je JRZ sploh dobila vse občine. Ti okraji so: Bileće, Plevlje, Srbica, Djakovica, Istok, Prijepolje, Kosovska Mitrovica, Orahovac, Priboj, Sjenica, Trebinje in Foča.

Pri pogrebu Salengroa

Socialisti demonstrirajo po Parizu Blum ga proslavlja v Lilleu

Pariz, 22. nov. AA. Socialistična zveza za parisko okolico in socialistična mladinska organizacija sta priredili snoči v zimskem velodromu veliko zborovanje, na katerem se je velodromu veliko blago pokojnega notranjega ministra Rogera Salengroa. Vse stranke, ki pripadajo ljudski fronti so bile zastopane na tem zborovanju. Komuniste je zastopal njihov generalni tajnik Thorez, radikalne socialiste njihov voditelj Daladier, glavno delavsko zvezo generalni tajnik Racamon, vodstvo socialistične stranke pa njen generalni tajnik Paul Faur. V velikanski dvorani je bila izpostavljena velika slika Salengroa, katero so počastili z 1 minutnim molkom. Posebno pozornost sta izzvala govora Thoreza in Daladiera. Prvi je zahteval prepoved fašističnega tiska, drugi je naglasil, da se radikalno-socialistična stranka pridružuje žalosti socialistične stranke.

Na zborovanju v zimskem velodromu je Daladier spočetka v svojem govoru izrazil sožalje svoje stranke socialistom. Omenil je povod tragične smrti ministra Salengroa in priznal, da je treba sedanji zakon o tisku spremeniti. Njegovi tovariši v poslanski zbornici in senatu so pripravili glasovati za spremembo tega zakona tako, da bi bili veliki dnevnik v primeru potrebe prisiljeni polagati račune o izvoru svojih dohodkov. S strogimi

sankcijami naj bi se onemogočile klevete in moralno ubijanje kot orožje za politično borbo.

Minister brez portfelja Paul Faur, glavni tajnik socialistične stranke, je najprej opravičil odsotnega ministrskega predsednika Bluma, ki je bil prezaposlen in toliko skrušen, da ni mogel niti govoriti. Toplo se je zahvalil Daladiereu in je tudi v imenu socialistične stranke povdaril potrebo, da se spremeni zakon o tisku.

Pri pogrebu pokojnega ministra Salengroa v Lilleu, je imel ministrski predsednik Leon Blum govor, ki ga je ob zvočnikih poslušalo vse mesto in tisoči ljudstva, ki so se zbrali danes iz vse Francije v Lilleu. Blum je naglasil, da je bil Salengro že v svojih mladih letih izvoljen za župana v Lilleu in da je tu igral zelo pomembno vlogo. Tudi za francosko notranjo upravo, delo Salengroa ni bila samo pomembna, ampak naravnost zgodovinska. Salengro je skušal sprizniti vse kroge in sloje naroda brez razlike z novimi razmerami, ki nastajajo v okviru pravega republikanskega sistema. Salengro je bil popoln mož. Padel je v trenutku, ko je zbornica s 400 proti 43 zavrnila obtožbo proti njemu. Izdali so ga živci. Umrl je kakor maratonski tekač, ki pade v trenutku, ko je prispel na cilj.

Nemški zunanji minister baron von Neurath

Aretacije v Bolgariji

Sofija, 22. novembra. AA. Po odredbi notranjega ministra Kraasnovskega so policijski organi davi v Sofiji aretirali okrog 40 oseb, ki so jih zaenkrat pripeljali v policijske zapore, a bodo kmalu vsi internirani po raznih krajih na deželi. Proti njim se je pričelo postopati po § 48 zakona o državni upravi in policiji, po katerem sme biti vsaka oseba aretirana in internirana zaradi razširjanja neresničnih govorov, ki pomenijo nevarnost za državni red.

Med aretiranci so pristali raznih političnih struj. Aretiranih je bilo 9 »zvenarjev«, med njimi major Hristo Stojkov, urednik časopisa »Brazda« dr. Todor Berberov, tajnik bolgarsko-južnoslovanskega društva Vladimir Georgijev, član upravnega odbora bolgarsko-južnoslovanskega društva Vasil Kumanov, bivši glavni tajnik ministrstva trgovine odvetnik Stanimir Gladnev, nadalje kapetana Mihajlov in Stojanov-ter poročnik Zelev. Aretiranih je bilo tudi večje število kmetov, med njimi bivši poslanec Stevan Takov ter Penso Josifov. Med aretiranci je tudi nekaj cankovljevcv in proto-gorovcev, med slednjimi Novmov.

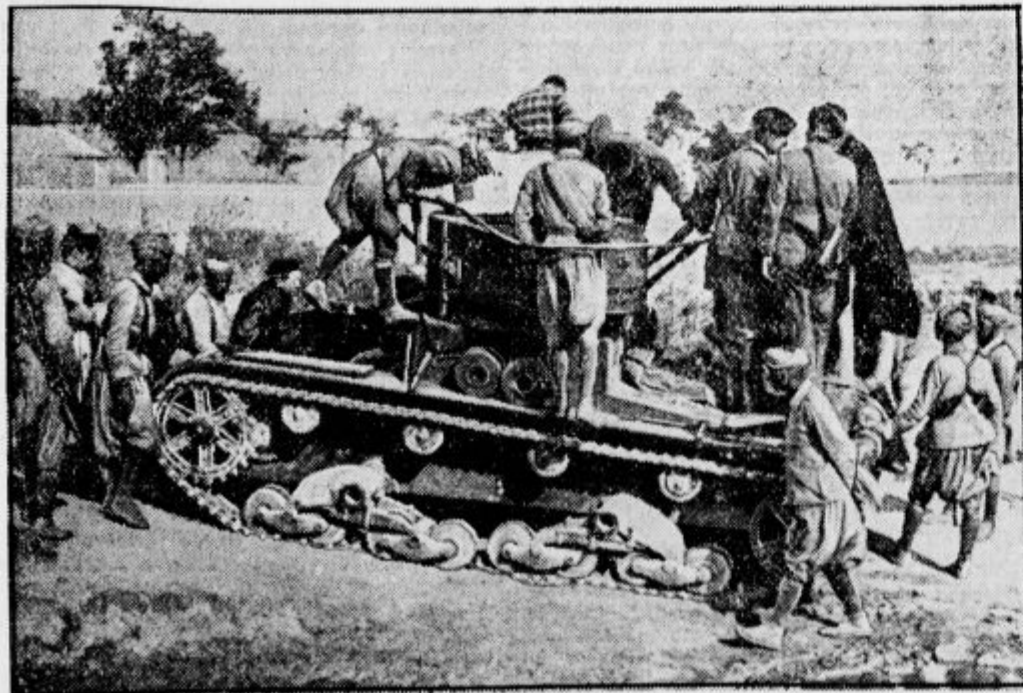
Notranji minister Kraasnovski je bil danes sam na vseh vojskih policijskih stražnicah in je načelnikom izdal strogo zaupne odredbe.

Novi delavski lordi

London, 22. novembra. AA. Sunday Express poroča, da bo Nj. Vel. kralj Edward VIII. o priliki svojega kronanja imenoval 21 osebnosti za člane lordske zbornice. Med temi bo tudi sedem glavnih prvakov delavske stranke, med drugimi Walter Citrine, glavni tajnik zveze delavskih sindikatov, Arthur Pugh, tajnik zveze metalurških delavcev in Thomas Inskip, minister državne obrambe, slednji bo hkratu prevzel tudi kancelarske funkcije, ki jih je doslej imel lord Halsam, ki se namerava baje iz zdravstvenih razlogov umakniti iz političnega življenja. Ministrstvo državne obrambe pa bi v takem primeru prevzel ali Samuel Hoare ali Winston Churchill, ki že sedaj kandidirata za to važno ministrstvo.

Menihi sv. Bernarda na Himalaji

Aosta, 22. novembra. AA. (Stefani). Menihi sv. Bernarda, ki so odšli v vzhodno Himalajo, da tamkaj ustanove podobno zavetišče, kakor na Velikem sv. Bernardu v Alpah, so obvestili priorja svojega reda, da so že svoj dom v višini 3700 m zgradili.

Pri letališču Oetafe so Maročani zajeli tank rdečih, katerega sedaj ogledujejo.

